

โครงการพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชนเข้มแข็งเอาชนะยาเสพติดอย่างยั่งยืน

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

๑. หลักการและเหตุผล

๑.๑ แผนปฏิบัติการภายใต้นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ กำหนดจุดมุ่งหมายของแผนคือมุ่งเน้นการสร้างการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน เพื่อบูรณาการการแก้ไขปัญหายาเสพติดไปสู่การลดผลกระทบที่เกิดจากปัญหายาเสพติดในสังคม สร้างความมั่นคงปลอดภัยและลดความเดือดร้อนของประชาชนจากผลกระทบดังกล่าวให้กับบุคคล ชุมชน และสังคม และกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหายาเสพติด ประกอบด้วย ๖ มาตรการ ๔๑ แนวทาง เพื่อเป็นยุทธวิธีให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมบูรณาการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่ทั่วประเทศ โดยเฉพาะแนวทางที่ ๗ การมีส่วนร่วมของภาคประชาชน ที่กำหนดเป้าหมายดำเนินการแก้ไขปัญหายาเสพติดและเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับหมู่บ้าน/ชุมชนเอาชนะยาเสพติดอย่างยั่งยืน สร้างการมีส่วนร่วมภาคประชาชนและภาคีที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสร้างเครือข่ายภาคประชาชนเอาชนะยาเสพติด โดยมีกระทรวงมหาดไทย และกรมการปกครอง เป็นหน่วยงานหลักรับผิดชอบ

๑.๒ กระทรวงมหาดไทย โดยกรมการปกครองได้จัดทำโครงการพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชนเข้มแข็งเอาชนะยาเสพติดอย่างยั่งยืน มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชนทุกภาคส่วนในหมู่บ้าน/ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมเป็นพลัง ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบช่วยแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่หมู่บ้าน/ชุมชนของตนเอง โดยดำเนินการประเมินปัญหายาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชน เพื่อวัดสภาพความรุนแรงของปัญหาและจัดระดับความเข้มแข็งของปัญหา มาตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๖ ใน ๒ มิติ คือ

๑) มิติด้านกระบวนการหรือความเข้มแข็งของหมู่บ้าน/ชุมชน (Output) โดยให้ประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชนได้ประเมินตนเอง ประกอบด้วย ๑๐ ตัวชี้วัด เพื่อวัดสถานะและจัดระดับความเข้มแข็งในการเอาชนะยาเสพติดของหมู่บ้าน/ชุมชนของตนเอง ออกเป็น ๓ สถานะ คือ เข้มแข็งมาก เข้มแข็งปานกลาง และเข้มแข็งน้อย

๒) มิติด้านสภาพปัญหายาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชน (Outcome) โดยให้จังหวัด/อำเภอ นำสรุปผลการประเมินจากหมู่บ้าน/ชุมชน ในมิติที่ ๑ มาจัดประเภท เพื่อวัดระดับสภาพปัญหายาเสพติดในพื้นที่ออกเป็น ๔ ระดับ คือ สีขาว/ก/ไม่พบปัญหา : หมู่บ้าน/ชุมชน ที่ไม่มีผู้เสพและไม่มีผู้ค้า, สีเขียว/ข/พบผู้เสพ : หมู่บ้าน/ชุมชน ที่มีเฉพาะผู้เสพ, สีเหลือง/ค/พบผู้ค้า : หมู่บ้าน/ชุมชน ที่มีเฉพาะผู้ค้า และสีแดง/ง/พบทั้งผู้เสพและผู้ค้า : หมู่บ้าน/ชุมชน ที่มีทั้งผู้เสพและผู้ค้า

๒. วัตถุประสงค์/กลุ่มเป้าหมาย

๒.๑ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับหมู่บ้าน/ชุมชนทั่วประเทศ ในการเฝ้าระวังปัญหายาเสพติด

๒.๒ เพื่อสร้างกระบวนการและพัฒนาศักยภาพการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานภาคีในพื้นที่ กลุ่มเป้าหมายดำเนินการ ได้แก่ ประชาชนใน ๘๐,๔๓๓ หมู่บ้าน/ชุมชนทั่วประเทศ

๒.๓ เพื่อกำหนดระดับความรุนแรงของปัญหา และหาแนวทางพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชนให้มีความเข้มแข็งสามารถเอาชนะยาเสพติดอย่างยั่งยืน และขยายเป็นหมู่บ้านต้นแบบ หรือหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดินต่อไป

๒.๔ เพื่อให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหายาเสพติดร่วมกันอย่างต่อเนื่อง และขยายเป็นองค์กรเครือข่ายภาคประชาชนที่เข้มแข็งเอาชนะยาเสพติดอย่างยั่งยืน

๒.๕ เพื่อสร้าง...

๒.๕ เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันแก่ครอบครัว ให้ตระหนักถึงโทษ พิษภัยของยาเสพติด ตลอดจนความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชน

๓. เป้าหมายและตัวชี้วัด

หมู่บ้าน/ชุมชน จำนวน ๘๐,๔๓๓ หมู่บ้าน/ชุมชนทั่วประเทศ เน้นแก้ไขปัญหาและเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับหมู่บ้าน/ชุมชน โดยการมีส่วนร่วมภาคประชาชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๔. วิธีดำเนินการ

๔.๑ ให้ทุกจังหวัด/อำเภอจัดประชุมทำความเข้าใจกับผู้นำหมู่บ้าน/ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้เข้าใจความจำเป็นที่จะต้องมีการประเมินสภาพปัญหา ยาเสพติดในพื้นที่ของแต่ละหมู่บ้าน/ชุมชน ตลอดจนขอความร่วมมือกับหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานภาคีในพื้นที่ให้การสนับสนุนช่วยเหลือ

๔.๒ ให้ทุกอำเภอมอบหมายปลัดอำเภอ/หัวหน้าชุดปฏิบัติการประจำตำบล รับผิดชอบงานตามโครงการดังกล่าว ร่วมกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน คณะกรรมการหมู่บ้าน และประชาชนในพื้นที่ จัดประชาคมและดำเนินการประเมินหมู่บ้าน/ชุมชนที่อยู่ในความรับผิดชอบให้ครบทุกหมู่บ้าน/ชุมชน ตามกระบวนการที่กำหนดไว้ในคู่มือที่กรมการปกครองได้ส่งให้ทุกอำเภอไปแล้ว ปีละ ๒ ครั้ง คือ

- ครั้งที่ ๑ มกราคม - มีนาคม ๒๕๖๖

- ครั้งที่ ๒ มิถุนายน - สิงหาคม ๒๕๖๖

๔.๓ ผลการประเมินในแต่ละรอบ ให้จังหวัด/อำเภอบันทึกผลการประเมินในแต่ละรอบผ่านระบบรายงานสารสนเทศยาเสพติดจังหวัดของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (Nispa.nccd.go.th) โดยครั้งที่ ๑ ให้บันทึกรายงานผลให้แล้วเสร็จภายในวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๖ และในครั้งที่ ๒ ให้บันทึกรายงานผลให้แล้วเสร็จภายในวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๖ ทั้งนี้ ผลการประชาคมในแต่ละเดือนทุกอำเภอสามารถบันทึกผลการดำเนินงานได้ตลอดเวลา ซึ่งกรมการปกครองจะประมวลผลภาพรวมของทุกจังหวัดได้ทุกเดือน

๕. ระยะเวลาดำเนินการ/สถานที่และวิธีดำเนินการ

๕.๑ ระยะเวลาดำเนินการ เดือนตุลาคม ๒๕๖๕ - กันยายน ๒๕๖๖

๕.๒ สถานที่ดำเนินการ หมู่บ้าน/ชุมชนทั่วประเทศ จำนวน ๘๐,๔๓๓ แห่ง ใน ๗๖ จังหวัด ๘๗๗ อำเภอ

๖. งบประมาณ/ทรัพยากรอื่น ๆ

ใช้งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ แผนงานบูรณาการป้องกันปราบปราม และบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด ผลผลิต โครงการเสริมสร้างประสิทธิภาพการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด กิจกรรมหลัก การเสริมสร้างชุมชนและหมู่บ้านเข้มแข็งเพื่อเอาชนะยาเสพติดอย่างยั่งยืน งบดำเนินงาน รายการค่าตอบแทน ใช้สอยและวัสดุ โครงการพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชนเข้มแข็งเอาชนะยาเสพติดอย่างยั่งยืน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ จำนวน ๑๔,๐๑๓,๑๐๐ บาท (สิบสี่ล้านหนึ่งหมื่นสามพันหนึ่งร้อยบาทถ้วน)

๗. ผู้รับผิดชอบโครงการ

๗.๑ สำนักอำนวยการกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน กรมการปกครอง

๗.๒ ที่ทำการปกครองจังหวัด ๗๖ จังหวัด

๗.๓ ที่ทำการปกครองอำเภอ ๘๗๗ อำเภอ

๘. วิธีการติดตามและประเมินผล

๘.๑ กรมการปกครองร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ได้กำหนดการรายงานแบบออนไลน์ผ่านระบบสารสนเทศของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (Nispa) เพื่อเป็นช่องทางให้จังหวัด/อำเภอ ได้บันทึกผลการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในแต่ละวัน โดยส่วนกลางสามารถสรุปประมวลผลภาพรวมการปฏิบัติงานของจังหวัด/อำเภอได้ตลอดเวลา และมอบหมายให้ผู้ตรวจราชการกรมการปกครองช่วยติดตามอีกทางหนึ่ง

๘.๒ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด มอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดภาค ติดตามตรวจสอบผลการประเมินในแต่ละพื้นที่ที่รับผิดชอบ

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๙.๑ สามารถเสริมสร้างความเข้มแข็งในการเอาชนะปัญหาเสพติดให้กับหมู่บ้าน/ชุมชนทั่วประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ และลดจำนวนหมู่บ้าน/ชุมชนที่มีปัญหาเสพติดระดับรุนแรงได้ร้อยละ ๘๐

๙.๒ สามารถลดระดับความรุนแรงของปัญหาในพื้นที่ และสร้างกระบวนการพัฒนาศักยภาพการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด โดยประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานภาคีในพื้นที่ให้ความเข้มแข็งสามารถเอาชนะยาเสพติดอย่างยั่งยืน จนขยายเป็นหมู่บ้านต้นแบบ หรือหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดินได้ร้อยละ ๘๐

๙.๓ ประชาชนทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมแก้ไขปัญหาเสพติดร่วมกันอย่างต่อเนื่อง สามารถขยายเป็นองค์กรเครือข่ายภาคประชาชนที่เข้มแข็งเอาชนะยาเสพติดอย่างยั่งยืน ตลอดจนสร้างภูมิคุ้มกันแก่ครอบครัว ให้เข้าใจถึงโทษ พิษภัยของยาเสพติด และดูแลช่วยเหลือไม่ให้ยาเสพติดระดับเข้าหมู่บ้าน/ชุมชน

๑๐. ข้อเสนอแนะ

๑๐.๑ ปัญหาอุปสรรคที่ผ่านมา ไม่ได้รับความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเท่าที่ควร

๑๐.๒ การแก้ไขปัญหายาเสพติดต้องทำอย่างต่อเนื่อง นายอำเภอในฐานะผู้อำนวยการศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอ ต้องสามารถบูรณาการกับทุกภาคส่วนให้ร่วมกันดำเนินงาน และต้องทำทุกด้านไปพร้อม ๆ กัน ทั้งด้านการป้องกัน ปราบปราม บำบัดรักษา และการติดตามช่วยเหลือ ตลอดจนการสร้างเครือข่ายประชาชนเฝ้าระวังปัญหายาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชนให้เกิดความเข้มแข็งและยั่งยืน

๑๑. ผู้เสนอโครงการ โครงการพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชนเข้มแข็งเอาชนะยาเสพติดอย่างยั่งยืน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ จำนวน ๑๔,๐๓๓,๑๐๐ บาท (สิบสี่ล้านหนึ่งหมื่นสามพันหนึ่งร้อยบาทถ้วน)

เรือโท

(ภัทรชัย ชันธหิรัญ)

นายอำเภอชัยบุรี ปฏิบัติหน้าที่ ผู้อำนวยการส่วนปฏิบัติการพิเศษ

๑๒. ผู้ให้ความเห็นชอบ โครงการพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชนเข้มแข็งเอาชนะยาเสพติดอย่างยั่งยืน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ จำนวน ๑๔,๐๑๓,๑๐๐ บาท (สิบสี่ล้านหนึ่งหมื่นสามพันหนึ่งร้อยบาทถ้วน)

1. พันตรี ๕๐๖ ๖๖

เรือโท

(ภัทรชัย ชันธหิรัญ)

นายอำเภอชัยบุรี ปฏิบัติหน้าที่ ผู้อำนวยการส่วนปฏิบัติการพิเศษ รักษาราชการแทน
ผู้อำนวยการสำนักอำนวยการกองอาสารักษาดินแดน

๑๓. ผู้ให้ความเห็นชอบ โครงการพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชนเข้มแข็งเอาชนะยาเสพติดอย่างยั่งยืน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ จำนวน ๑๔,๐๑๓,๑๐๐ บาท (สิบสี่ล้านหนึ่งหมื่นสามพันหนึ่งร้อยบาทถ้วน)

(นายสมศักดิ์ เจริญไพฑูรย์)

รองอธิบดีกรมการปกครอง

๑๔. ผู้อนุมัติ โครงการพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชนเข้มแข็งเอาชนะยาเสพติดอย่างยั่งยืน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ จำนวน ๑๔,๐๑๓,๑๐๐ บาท (สิบสี่ล้านหนึ่งหมื่นสามพันหนึ่งร้อยบาทถ้วน)

อนุมัติ

(นายแมนรัตน์ รัตนสุคนธ์)

อธิบดีกรมการปกครอง